

Nationell ULF Bazar 7 maj 2020

DOKUMENTATION FRÅN SEMINARIEGRUPPERNA 1-16

INLEDNING

I maj 2020 träffades företrädare för försöksverksamheten för att utbyta erfarenheter. **Mötesplatsen Nationell ULF Bazar** samlade ca 180 deltagare från 25 lärosäten med lärarutbildning, 4 regionala organisationer och mer än 50 huvudmän (kommunala och fristående). Lärare, lektorer, skolledare och skolchefer tillsammans med professorer, dekaner och forskare, lärarutbildare, VFU handledare, projektledare, forskningsledare, samverkanslektorer, doktorander och studenter... alla involverade i försöksverksamheten.

Deltagarna delades in i 16 olika seminariegrupper där strävan var att dessa skulle vara så heterogena som möjligt för att olika erfarenheter skulle brytas mot varandra. Under ett par timmar fördes samtal utifrån de tre frågeområden som återges nedan. En ordförande och en dokumentatör i varje seminariegrupp möjliggjorde att denna digitala mötesplats kunde genomföras och föreliggande dokumentation sammanställas.

Bakgrundsmaterial fanns tillgängligt före Nationell ULF Bazar på www.ulfavtal.se/nationell-ulf-bazar/ och pågående försök finns på www.ulfavtal.se/aktiviteter/

Nästa steg är nu att samla in och sprida dokumentation från olika försök runt om i landet. Den insamlingen startar mer systematiskt efter sommaren.

Följande frågeområden låg till grund för seminarierna:

- A. Hur identifieras och prioriteras kunskapsbehovet hos olika grupper; enskilda lärare, ämnesvis, skolledare, huvudmän. Hur "möter" dessa frågeställningar befintlig kunskap och/eller lägger grunden till ny forskning? Vilka involveras i olika processer och hur kommer resultaten flera till del hos både huvudman och lärosäte?
- B. Hur medverkar olika samverkansformer/modeller till att skapa likvärdiga förhållanden för stora och små huvudmän/lärosäten? Vilken betydelse har förekomsten av lektorer och utformningen av tjänstekonstruktioner som t.ex. kombinations- och/eller förenade tjänster? Vilka möjligheter finns för lärarstudierande att vistas i forskande miljöer under sin utbildning på lärosäte och under sin VFU?
- C. Med fokus på framtiden - vilka förutsättningar är viktiga att lyfta fram i utformandet av olika samverkansmodeller? Vad behövs nationellt, regionalt och lokalt för att stärka och utveckla den praktiska forskningen, den vetenskapliga grunden i utbildningar hos samtliga huvudmän och lärarutbildningarnas förankring i forskning? Resurser? Roller? Beslutsstrukturer?

Dessa områden rymmer frågor vars svar kommer att forma de förslag som ska läggas fram vid försöksverksamhetens slut. Då förutsätter vi att ULF övergår i reguljär verksamhet. De är omfattande och överlappar varandra och just därför angelägna för den Nationella Samordningsgruppen att få vägledning i och kring för det fortsatta arbetet.

Övergripande kan konstateras att ULF har skapat och/eller förstärkt möten mellan lärosäten och huvudmän. En deltagare uttrycker sig ungefär så här:

I ULF arbetar vi verkligen tillsammans och vi känner båda att vi bidrar. Tog ett tag innan vi förstod vilka möjligheter som finns. Språkförbistring också, olika diskurser. Nu känns det fantastiskt bra. Positiv bild av samverkan genererar mer, att både forskare och lärare vill mer.

Andra konstaterar att ”Vi vill att ULF ska fortsätta!”.

Det handlar inte OM vi ska ha samverkan kring praktiktäna/praktikutvecklande forskning utan det grupperna diskuterat är HUR det ska lösas för att det ska vara långsiktigt och hållbart. Det gäller att hitta lösningar som garanterar en likvärdig framväxt över landet samtidigt som det tillåter och möjliggör regionala och lokala lösningar.

Sammanställningen av seminariegruppernas dokumentation följer de tre ovan nämnda frågeområdena uppdelade i några underrubriker. Dokumentationen från seminarierna innehåller många frågetecken det vill säga det återstår en hel del konkreta lösningsförslag. Även om frågorna är likartade behövs olika svar beroende på olikheter i den lokala situationen.

En del exempel återges nedan men mestadels utan angivande av huvudman eller lärosäte. Detta eftersom det inte var möjligt att vara konsekvent (det framgår inte av anteckningarna) och att denna dokumentation inte är en inventering av projekten i sig utan av de frågor som försöken genererar. Om någon är intresserad av att få kontakt i någon ”sakfråga” för att byta erfarenheter – se www.ulfavtal.se/aktiviteter/ så framgår det vilken nodansvarig som kan kontaktas för vidare information.

Den Nationella Samordningsgruppen TACKAR för allas medverkan i arbetet och tar med alla synpunkter i det fortsatta arbetet. Nästa steg är att på www.ulfavtal.se regelbundet under hösten 2020 presentera flera av de exempel som omnämns ovan mer på djupet. Alla är välkomna att skicka in underlag – gärna en blogg - för publicering på den gemensamma hemsidan.

Nästa steg är nu att växla upp kommunikationen kring de olika försök som pågår runt om i landet, så att de kan presenteras i ett nationellt sammanhang och få spridning.

Stockholm i maj 2020
enligt uppdrag

/Elisabet Nihlfors

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. Erfarenheter av hur kunskapsbehovet identifieras och prioriteras

A1. Olika gruppers behov

A2. Hur olika behov möter befintlig kunskap

A3. Vem/vilka involveras och hur kommer resultaten fler till del

B. Erfarenheter av olika samverkansformer/modeller

B1. Frågan om likvärdighet

B2. Olika tjänster; lektorer, kombinationstjänster etc.

B3. Lärarstuderande och forskande miljöer

C. Med fokus på framtiden.

A. Erfarenheter av hur kunskapsbehovet identifieras och prioriteras

A1. Olika gruppers behov

Det är inte svårt att hitta områden som man vill beforska. Det är mer problematiskt hur man gör urval, vem som ska prioritera och hur man skapar förutsättningar. *Betydelsen av mötesplatser mellan skolor och lärosäten* i olika konstellationer lyfts fram som något som har gett effekt på flera plan. Viktigt dock att de sker regelbundet återkommande.

Kunskapsbehovet har uppmärksammats och insamlats via olika befintliga eller nyskapade kanaler.

Här några exempel på vad som prövats och pågår: Det Systematiska kvalitetsarbetet (SKA), Enkäter, Ämnesdidaktiska nätverk, Ämnesgrupper/programgrupper, Forskningscirklar, Öppna workshops, AIMday som mötesplats med mera. Seminarier har arrangerats mellan förstelärare, lärare alla kategorier och disputerade lektorer för att identifiera frågor. Forskare har varit samtalsledare på skolor för att medverka till att identifiera forskningsfrågor.

Samverkan sker bland annat genom didaktiska nätverk som finns och bygger på gemensamma intresseområden. Dessa kan ha identifierats av universitetets forskare samt flera huvudmän tillsammans eller av forskare för att sedan matchas med huvudmännens intressen. Därefter startar en ömsesidig kunskapsbildningsprocess mellan forskare och lärare som ingått i nätverken.

Exempel på processer: Huvudman/rektor väljer vad som ska studeras och kopplar sen in lärare; Lärare kommer in med frågor som kopplas ihop med forskare; lärare som vill forska kopplas ihop med forskare; forskningscirklar där man lär sig identifiera forskningsfrågor.

Ytterligare ett alternativt sätt är att huvudmännen först tar fram frågor/områden de vill få belysta. En forskningscirkel med 4-6 lärare och forskare från högskolan träffas för att belysa frågan och undersöka vad som finns inom befintlig forskning och slutligen konkretisera frågan. Sen söker forskare och lärare medel från fonden för forskningsprojekt som vilar på cirkelns dialog.

Behovet inom lärarutbildningarna har i något fall inventerats specifikt dels genom programråd, där programansvariga och ämnesföreträdare finns, men också genom att särskilt samla intresserade forskare och bland dem kartlagt behovet.

Viktigt är att alla kommer till tals – lärare, rektorer, förvaltning, politiker. Viktigt att lärares röster finns kvar även när frågorna tas till en ”högre” nivå i organisationen. Det handlar om relevans och motivation. Lika viktigt är att motivera forskare att delta, att det finns incitament också för dem.

Exempel på dilemman är när kopplingen mellan lärares behov och huvudmannens inte alltid överensstämmer och huvudmannens behov inte matchar universitetets.

Kunskapsbehovet undersöks av flera huvudmän med hjälp av det **systematiska kvalitetsarbetet** som huvudmännen ska ta fram (här kallat SKA). Vikten av att då ha en

fungerande SKA poängteras och att det utgår från skolans hela uppdrag. Det är ibland problematiskt att kunna använda/tolka/analysera dessa resultat och få fram en grund för till exempel en forskningsstudie. Skolhuvudmännens SKA är centralt om/när det fungerar för att verkligen synliggöra olika kunskapsbehov hos olika grupper. Dock har SKA en dubbel roll som kontroll och som verktyg för utveckling vilket behöver problematiseras. Risken finns annars att det enkelt mätbara blir det som beforskas medan annat försvinner.

Det måste finnas sätt att "säkra" att det blir "rätt" frågor som fångas upp och leds vidare. Flera huvudmän menar att det är skolornas behov som ska vägleda vad som beforskas. Samtidigt behöver "nytta" och de "upplevda" behoven utmanas, och problematiseras för att ringa in de "verkliga" problemen/behoven. Lärare behöver också få hjälp att formulera sina behov i form av forskningsfrågor; konkretisering och avgränsning. Forskare behöver vara med från start, problemformuleringsfasen.

Flera återkommer till vikten av att frågor och projekt *förankras på alla nivåer*, såväl hos huvudmannen som på lärosätena. Detta är ett långsiktigt arbete som måste få ta tid, och garanteras tid och resultatet måste kunna tas om hand oavsett vilket det är.

Ett dilemma är skolverksamhetens normativa tradition i relation till forskningens kritiska och praktikens behov av metod- och produktutveckling som inte ses som forskning av akademien. Synen på forskning och vetenskap varierar och behöver diskuteras tillsammans. Nya forskningsprojekt är inte svaret på frågor som behöver snabba svar i närtid. Kritisk forskning kan hamna i spänningsfältet mellan lärares uppfattningar och policy/riktlinjer från huvudman/rektorer. Detta sätter fingret på identitetsfrågor för lärare och forskare i olika miljöer och utmaningen i att stärka professionens kunskapsbas.

Ett nationellt system behöver säkra att inte endast en smal typ av forskning och forskningsfrågor växer fram inom ULF. T.ex. pekar vissa studier på att "vita medelklasskolor" är de som oftast beforskas i "praktiknära forsknings"-sammanhang. Detta måste beaktas när prioriteringar görs.

A2. Hur olika behov möter befintlig kunskap

Forskning handlar om ny kunskap – att fylla kunskapsluckor. Det är viktigt att ta fram processer så att det som görs inom ULF bygger på befintlig kunskap. Flera konstaterar att det finns forskning som är relevant men hur använda befintlig kunskap. Det är inte säkert att skolan behöver mer forskning utan det kan handla om hur de får tillgång till befintliga forskningsresultat.

Dessutom är det många olika discipliner på lärosätet som är av intresserade av att möta professionens kunskapsbehov. Det kan vara därför vara svårt att hitta till och ha kunskap om var relevant forskning finns. Poängteras att det är viktigt att det är forskare inom "alla" discipliner som blir involverade.

Behovet av mötesplatser återkommer. Lärare som är lektorer kan vara bryggan mellan skola – akademi, eller en förstelärare med specifikt uppdrag. Lärarstudenter kan vara det genom att erbjudas ex-jobb. AIMday är en annan mötesplats.

Disputerade lärare söker aktivt forskning utifrån utmaningar de stött på. En del huvudmän har ingen lektorstjänst andra ha en hög vetenskaplig kunskap i verksamheten med stor andel forskarutbildade lärare och disputerade förstelärare.

En erfarenhet som lyfts fram är att när lärare och forskare arbetar tillsammans; genomför, reflekterar och analyserar utvecklar det såväl forskning som undervisningspraktiken. Mötena äger rum på skolan. Lärarstudenter vistas också i dessa miljöer när de kommer på VFU.

Något som återkommer är den ömsesidiga kunskapen om varandras praktiker. Bättre kunskap från lärosätenas sida efterfrågas avseende hur skolhuvudmännen/skolan är organiserad – det räcker inte med att ha god förståelse för praktiken i ett klassrum. Det upplevs frustrerande när forskare/lärosäten ”sidsteppar” ledningsnivån och kommunicerar/föreslår forskningsprojekt direkt till lärarna.

A3. Vem/vilka involveras och hur kommer resultaten fler till del

Arbetsbelastningen är hög, bristen på personal stor – det är ”trängsel” vad gäller aktiviteter och insatser. Både Ifous och Skolverket nämns som både inspiration och konkurrenter om utrymmet. Skolledare kan i princip vara för forskning men har svårt att möta detta när den ordinarie undervisningen riskerar att bli lidande eftersom det tar tid. Också ett problem med tempo – forskning tar tid och resultaten med det. Och vad händer när ett forskningsprojekt är avslutat, vem vårdar arbetet därefter?

Förutsättningar behövs i form av tid, vilket innebär behov av resurser, tjänstekonstruktioner och organisation. Tjänsteplanering krävs där kalenderår (lärosätet) och läsår (huvudman) kan samspela.

Lärare behöver i högre grad bli involverade i praktikinära forskning. Skillnad i utbildning bland legitimerade lärare är också stor, en del har en master andra lic/doktorsutbildning. Det kan finnas en diskrepans mellan vem som är intresserad av att vara med och vem som har den formella kompetensen eller förutsättningar att vara med. Alla som disputerat i ett ämne innebär inte att det alltid är ett skolämne varför lektorer kan behöva olika arbetsuppgifter kopplat till ULF.

När det gäller spridning av den kunskap som produceras finns flera exempel: Gemensamma workshops med forskare och skolledare, Huvudmän som genomför fortbildningsdagar i egen regi utifrån ULF-arbeten, Öppna föreläsningar dit alla är välkomna. Rapporter som publiceras på olika hemsidor, forskningscirkelar om aktuella frågor för att ge en bra teoretisk och praktisk bas att arbeta utifrån.

B. SAMVERKANSFORMER/MODELLER

B1. Frågan om likvärdighet

Frågan om likvärdighet engagerar alla och ses som en stor utmaning. Regionala strukturer, som exempelvis FoU-verksamhet inom kommunförbund, har visat sig kunna göra skillnad och flera lyfter fram RUC (som har olika benämning i olika regioner). RUC är en mötesplats för stora och små kommuner och en brobyggare – men alla är inte involverade i vare sig lärarprogram, VFU, övningsskolor eller ULF.

Viktigt med strukturer som ger tillgång till kompetens hos båda parter, att inte hamna ”utanför”. Det kan handla om mandat, tillit... flera lyfter fram behovet av att det finns en ”bro-person”; en känd och tydlig ingång till varandras verksamheter. Små enheter kan ha enklare att vara flexibla men som en kommenterar så kan fördelen med en liten omfattning på lärarutbildning samtidigt innebära att man saknar bredden i forskning och har svårare att möta skolans/lärares intressen och behov.

Flertalet använder befintliga nätverk i ULF arbetet. Ofta finns dessa hos RUC (och dess motsvarigheter); Skolchefsnätverk, utvecklingsledare/verksamhetsutvecklare hos huvudman; VFU – handledarnätverk med mera.

Understryks vikten av att stadfästa samarbetet i avtal så att det ger långsiktighet och minskar personberoendet. Än en gång understryks betydelsen och vikten av att ha med hela ”kedjan” från skolchef, rektor och lärare – dito på universitetssidan.

Kunskap om varandras verksamheter återkommer – behovet av personer som kan båda organisationerna. Vikten av forskningslitteracitet likväl som praktiklitteracitet. Det handlar om att utveckla nya kulturer, att lära av varandra och ta vara på varandras olika kunskaper och kompetenser.

B2. Olika tjänster; lektorer, kombinationstjänster etc.

I framtiden ska forskare och lärare kunna vara samma person. Trygga och väl fungerande former för delade tjänster behöver regleras nationellt för att skapa bättre förutsättningar för individer att arbeta med praktisk forskning. Önskar en mer utvecklad tradition att kunna gå mellan akademi och lärararbete – jfr läkarsidan.

Avtal om dessa tjänster bör skrivas över 2-3 års tid för att möjliggöra långsiktig planering. Alla lärare borde ha tid i sin tjänst för att ägna sig åt vetenskapligt arbete i den egna praktiken.

Erfarenheter av kommundoktorander, med intressanta arbetsuppgifter hos en huvudman är positiva. Viktigt att det finns planer för hur licade/disputerade lärare ska få förutsättningar som gör att de vill ha sin bas i skolan. Det behövs personer som kan båda praktikerna.

Flera exempel ges på lektorer anställda hos huvudman som arbetar deltid på lärosätet och på universitetslektorer som är på skolor del av sin tid för att öka sin kunskap om skolans praktik. Andra lärare är affilierade till ett lärosäte.

Ett lärosäte har med stöd av Hamburgundantaget kunnat upphandla en tjänst hos annan offentlig huvudman utan att utlysa tjänsten.

Samverkanslektorer finns på ett par lärosäten en del i kombination med *flexittjänst*. Exempel på uppgifter ges av en samverkanslektor: Hen kartlägger lärarutbildningens struktur, fortbildning av lärarutbildare, formulerar förutsättningarna för examensarbeten, ge kurser om praktknära forskning. Ett lärosäte har anställt en professor emeritus för att översätta relevanta artiklar från engelska till svenska som är av intresse för ULF arbetet.

Flera inom lärarutbildningarna har *lärarbakgrund* som är en viktig kunskap i praktknära forskning och lärarutbildning.

Förstelärarna uppfattas av flera vara en viktig grupp för att åstadkomma ”bryggan” i ULF-arbetet. Det kan också vara andra lärare som har ett uttalat samordnaruppdrag men där det är tydligt för både huvudman och högskola vem som är kontaktperson.

Forskarskolor återkommer som en viktig insats. Samverkansdoktorander likaså. En pågående forskarskola i ämnesdidaktik har lärare med 50 % som doktorand och 50 % på skolan där de är anställda. ULF måste vara ett sätt som gör det möjligt att behålla lärarna i skolan, konstaterar en grupp.

Ett exempel på en *lektors arbetstid* och *arbetsuppgifter* ges också. Hen har 30 % undervisning på högstadiet; 35 % vetenskaplig handledning i skol- och professionsutveckling på vetenskaplig grund, forskningslitteracitet för alla samt produktion av beprövad erfarenhet, 35 % formell forskning på egen hand och i samverkan med andra. Andra lektorer har 20 – 50 % avsatt för arbete med vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och forskning och minst 50 % undervisning.

B3. Lärarstuderande och forskande miljöer

Studenter måste få veta att ”praktknära forskning” är en väg att gå, det ska framgå tidigt i utbildningen.

Flera söker att åstadkomma en röd tråd genom hela lärarutbildningen. Studenters engagemang är viktigt, men det är långt kvar till dess att alla studenter upplever att de fått erfarenhet av forskande miljöer under sin utbildning. Det vanligaste är erfarenhet av studentengagemang när det gäller examensarbeten i samverkan med huvudmän. Många arbetar med detta, men alla har funnit hinder på vägen – allt från bristande kvalitet i de arbeten som blivit gjorda (som väckt frågan om vem som kvalitetssäkrar dessa arbeten och hur det ska göras) till att det är svårt att få lärosätenas och skolornas ”årsrytm” att passa ihop.

Försöksverksamhet finns där de lärare som knyter studenter till pågående forskningsprojekt eller till utvecklingsarbeten i kommuner får extra tid (15h/arbete) för att kunna göra denna koppling på ett bra sätt. Det behövs stödjande strukturer för att studenterna ska lyckas och för att undvika att det endast blir de mest engagerade studenterna som är engagerade. Det samma gäller för medverkande skolenheter. Det blir ofta de skolor som redan har upparbetade kontakter med forskare/universitet som fortsätter beforska och samforska i sin verksamhet. Återigen ser man en fara i det individbundna

Olika erfarenheter från försöken med övningsskolor diskuteras. En erfarenhet från övningsskola med verksamhetsintegrerad profil redovisas. Studenterna har haft dubbelt så mycket tid ute på skolorna som gängse. Det finns bestämda dagar då huvudmannen ger lärare tid att delta i lärarutbildningen. Samtidigt möter forskare studenterna ute på skolorna och hjälper dem trätta ner frågorna till något som kan vara forskningsbara frågor. Studenterna skriver i 10 veckor vilket innebär att det blir mycket forskningstid med alla de studenter som går lärarutbildningen. Lärarna på skolorna blir inspirerade av studenternas arbete och flera går nu magisterutbildning. Huvudmannen har upprättat ett pris för bästa självständiga arbete.

En annan grupp hänvisar till motsvarande verksamhet i Norge. Ett annat förslag är att en universitetslektor undervisar under en period i sitt ämne på en skola samtidigt som läraren undervisar inom samma ämne på lärosätet. De byter helt enkelt arbetsplats under en period. Andra erbjuder lärarstudenter att delta i forskningscirkel på en skola under sin utbildningstid.

Det är viktigt, som lärarstuderande att kunna få göra ett ex-arbete som är relevant för den skolmiljö där man gör VFU. Viktigt att få göra något som har betydelse för skolans utveckling. (Resor och avstånd till praktikskolor är ett problem för lärosätet). En erfarenhet är att forskare som arbetar med projekt också är handledare för blivande lärares ex-arbete när de är hos huvudmannen. Exempel ges på studenter som på termin 7 i ett ämne gör en praktisknära forskning, *learning study*. Extra bra ex-arbeten kan bli artiklar tillsammans med handledaren

Viktigt att formulera förutsättningar för examensarbete för att fungera inom praktisknära forskning, kurser om praktisknära forskning.

Det finns ibland praktiska bekymmer i samband med datainsamling som bör kunna lösas. Forskare tycker att de data som lärarstudenter samlar in inte duger som forskningsunderlag. Därför behöver denna kunskap komma in tidigt i utbildningen och kanske behövs bättre metoder för analys av data hos de studerande.

Det finns försök där olika förslag på anknytningspunkter i forskningsprojekt presenteras tidigt i lärarutbildningen. Här försöker man integrera examensarbete och pågående forsknings- eller utvecklingsarbete. Tiden tas från handledning.

C. FRAMTIDEN – Resurser – roller – regioner

Att det finns ULF-verksamhet som verkligen handlar om projekt med ömsesidig respekt för varandras kunskaper vittnar flera om.

Hur skapa en struktur som är organiserad, stabil och flexibel? Viktig diskussionspunkt och viktigt underlag för politiska beslut. Modellerna behöver svara på frågor om hur, när, vem, vad och borge för hela processen – före, under, efter samverkan. Det behöver finnas en struktur som inte är avhängig av om det kommer forskningsmedel eller ej. Det behövs en kultur som kan ta hand om alla sorters forskningsresultat.

Vidare är frågan om förankring betydelsefull del samt att modellen tar hänsyn till hur arbetet kan brygga över organisatoriskt glapp. Viktigt att koppla ULF till samverkansmekanismer, en praktik som är byggd som brygga mellan de båda organisationerna och med kunskap om varandras organisationer. Det behövs en ”mäklarfunktion” hos båda parter för att enkelt hitta

rätt. Mycket bygger på personkännedom idag. Nationellt behöver skapas förutsättningar för att främja samverkan mera mellan de olika huvudmännen i regionen.

Planeringen för framtiden måste ta i beaktande att "hur-frågan" inte är löst. Det får inte bli så att vi alltför snabbt kastar oss in i "vad-frågan" (vad ska vi forska om). Även varför-frågan är viktig att vi inte tappar – vi vet inte med säkerhet vad det betyder för forskningen att huvudmännen är med och sätter agendan (det vi vet är att forskning som involverar lärare tenderar att leda till avsedd förändring mer än om de inte är det).

Uppmaning från flera: Medverka till att olika statliga satsningar hänger ihop! Professionsprogrammet, till exempel behöver samverka mellan lärosäten och huvudmän. Tror vi att praktiktäna forskning är grunden och inte tillämpningen så behöver vi ändra vår grundförståelse.

Stärk forskningsöverbyggnaden för läraryrket. Professionen ska vara lika involverad i forskning inom sin egen verksamhet som t.ex. läkare. Ett permanent ULF-avtal ska inrymma finansiering för forskning, utveckling och inte minst samverkan. Reglering kring praktiktäna forskning behöver skrivas in i skollagen på något sätt för att garantera långsiktighet. Nationell struktur behövs som bygger på en regional struktur där samverkan sker mellan regionerna.

Bygg regionala/lokala ämnesfokuserade forskningscenter med samverkan mellan lärosäten! Lärosäten skapar kluster. Viktigt att regionaliseringen som eventuellt kommer inte bara blir en regionalisering av en statlig myndighet för då kommer det inte bli lyckat. Hellre en regional projektgrupp som sluter avtal och skapar gemensamma ytor som ULF-projektet handlar om. På så sätt blir ULF en central spelare i det nationella professionsprogrammet. Annars blir det svårt att som huvudman kunna delta på jämlika villkor.

Viktigt att ULF forskning skiljer sig från annan forskning anser flera. Diskuterar vilken forskning ULF-forskningen ska komplettera övrig forskning med.

Incitament Vad värderas? Inte enbart kravet på att som forskare publicera sig utan även synen på olika typer av forskning. Vad är praktiktäna forskning – hur intressera forskare till det här fältet? Avvägning mellan forskning och skolutveckling. Viktigt att fortsätta prata om det symmetriska och komplementära- inte biståndsarbete. Lärares kunskaper berikar forskning lika mycket som forskares kunskaper berikar lärares. Hur möta forskares behov (nödvändighet) att publicera sig i erkända tidskrifter? Kan samverkan i sig ge någon form av merit för både lärare och forskare? Kanske kan medverkan bli till en magister, en del av professionsprogrammet och forskare får meritpoäng jämförbart med det man får för vetenskapliga artiklar.

Inom försöksverksamheten ULF prövas nu flera modeller. Farhågor lyfts att denna mångfald, som uppkommit ur lokala behov och förutsättningar, kanske minskas när ULF konsolideras. Mångfalden uppfattas som viktig och nödvändig, och att det vore riskfyllt att välja endast en eller några modeller för framtiden. Risken finns då att de som började först – och alltså kommit längst – är de som får sista ordet gällande vad som "fungerar" och det vore orättvist. Små eller stora lärosäten och huvudmän erbjuder helt olika arenor för samverkan. Det finns olika samverkansmodeller som anpassas till olika kontextuella förutsättningar. En del ingår i och behöver ingå i flera olika nätverk.

Mötesplatser och hållbara strukturer på alla nivåer t.ex. tydlig koppling mellan VFU och examensarbete och organisering av detta. Se över kriterierna för examensarbete på nationell nivå, måste de vara kopplade till ämnen? *Forskningsmiljöer* – på skolor, på lärosäten och gemensamma. Komplettera fysiska möten med digitala.

Fortbildning av verksamma lärare kräver tid, tid är pengar, samma sak gäller lärarutbildare. Lärarutbildare har en viktig roll i detta arbete, samverkanslektorer kan ha och ges en viktig roll, detta i sin tur beror på strukturer och strukturer kan nog till viss del vara nationella men framför allt lokala. Erfarenhetsutbyte är en viktig komponent i skapande t av lokala (besluts)strukturer. *Rektorsprogrammet* lyfts fram av flera som en utbildning som bör kunna ge rektorerna en forskningslitteracitet och förutsättningar att leda på vetenskaplig grund och med beprövad erfarenhet. Flera exempel ges på andra utbildningar; *kurser* för studenter och lärare hos huvudman och/eller på ett lärosäte; skrivarkurser, skrivarstugor, magisterutbildning, kurser på avancerad nivå för skolutvecklare med mera.

Forskarskolor lyfts upp särskilt som något som behövs också för att bygga ihop ULF och det nationella professionsprogrammet. Alla forskarutbildade vill inte/ska inte forska – men de forskarutbildade kan förse kollegiet med aktuell forskning. Fler regionala forskarskolor. Tydliga riktlinjer varför lärare och lärarutbildare ska forskarutbildas. Riktlinjer kan behövas för hur man ska ta tillvara på *forskarutbildade lärare i skolan*, vad skiljer dem från andra lärare? Vad gör en lektor? Ska finnas någon form av frihet för huvudmannen men lektorer måste få möjlighet att söka medel och fortsätta forska efter en tid på skolan. Antalet lektorer är för få idag vilket möjliggör att forma rollen nu.

Ekonomiska förutsättningar behövs för både huvudmän och lärosäten, upphandlingsregler kan behöva ses över liksom OH-kostnader. Viktigt att alla är med och finansierar – ägarskap. Samtidigt behöver alla mer pengar för att kunna finansiera det gemensamma. Dessa behöver vara riktade om ULF ska finnas kvar på lång sikt. Både lärosäten och huvudmän måste kunna ta del av/erhålla/söka dessa. *Follow the money* skriver en grupp – *money talks* och återspeglar makt – var pengarna hamnar har därför stor betydelse av flera skäl.

Skapa nya anslagsvägar – där det går snabbare att få finansiering. Kanske utarbeta en modell som möjliggör att söka pengar lokalt. Viktning av medel, riktade bidrag. Preciserar vad praktisknära forskning är – i jämförelse med annan forskning. Undvik traditionella forskningsutlysningar som fungerar enligt Matteuseffekten.

Återigen lyfts betydelsen av strukturer fram. Strukturer som inte är beroende av externa medel för att fungera. Skolan är en pågående verksamhet som inte stannar upp och inte kan vara avhängigt av om man får pengar eller inte. Forskningsmedel bör vara integrerade och inte add-on på befintlig verksamhet.

Etikfrågan lyfts av flera – en viktig fråga att lösa. Några efterfrågar riktlinjer eller handbok med illustrativa exempel eftersom ULF delvis bryter ny mark. Etikfrågan är viktig och angelägen och samtidigt känslig.

Ett dilemma kan vara att i forskningen skilja på olika insatser/behov och önsknings. Huvudmän är ibland angelägna att deras namn ”syns” samtidigt som resultaten behöver anonymiseras. Även lärarstuderandes ex-jobb omfattas av etiska ställningstaganden. Kan detta göras till en nationell riktlinje? Lärare som deltagit i aktionsforskning kan undervisa på

lärarutbildningen – men erfarenheten är direkt igenkänningsbar till specifik skola och elever etcetera.

Kommunikation - Spridningseffekten är undflyende fortfarande berör projekten de som är inblandade... Hur kan ULF kommuniceras? ULF behöver tydliga kommunikationsstrukturer. Utveckla kanaler för att kommunicera praktisk forskning. Viktigt med en "hub" för de former som prövats och erfarenheterna av dessa. Både om ett smörgåsbord och som ett nätverk för att söka relevanta tidigare erfarenheter – och söka/finna samarbetspartners. Plattformar för kommunikation – mäklare – bron mellan akademi och praktik i en funktion/i ett organ. **Publikationsmöjligheter** en del av kommunikationen. Flera exempel har delats i seminarierna om antologier, populärvetenskapliga tidskrifter, hemsidor hos huvudmän och på lärosäten/RUC, poddar och bloggar.

TACK till alla som bidragit till att göra denna sammanställning möjlig!!